

Міністерство освіти і науки України  
Сумський національний аграрний університет  
Факультет ветеринарної медицини  
Кафедра епізоотології та паразитології

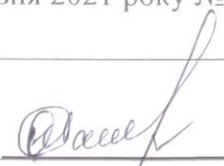
**Робоча програма (силабус) освітнього компонента  
Інвазійні хвороби продуктивних тварин  
обов'язковий**

Реалізується в межах освітньої програми  
**«Ветеринарна медицина»**  
(назва)  
за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»  
(шифр, назва)

на другому (магістерський) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник:  Рисований В.І., к.в.н., ст. викладач

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології (назва кафедри)	протокол від « <u>18</u> » червня 2021 року № <u>22</u>	
	Завідувач Кафедри	<u></u> <b>Касяненко О.І.</b>

Погоджено:


Гарант освітньої програми  Шкромада О.І.  
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

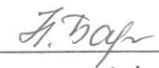
 Нечипоренко О.Л.  
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

 **Уєвко Л.Г.**  
(ПІБ)

 **проф. Тарасенко Л.Г.**  
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,  
ліцензування та акредитації

 (**Г. Тарасік**)  
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: **09.07.** 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2021-2022	-	-	-	-

## 1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Інвазійні хвороби продуктивних тварин			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини / кафедра епізоотології та паразитології			
3.	Статус ОК	Основна			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	211 Ветеринарна медицина			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	7 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	9 семестр, 18 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні/семінарські	Лабораторні	
		150	-	46	
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Канд.вет.наук , ст. викладач Рисований В.І.			
11.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 62, Тел.:0963007430; viber 0974706536 <a href="mailto:rvisu@ukr.net">rvisu@ukr.net</a>			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент вивчає основні паразитарні захворювання тварин, методи життєвої та посмертної діагностики паразитозів тварин, лікування тварин при захворюваннях, а також профілактика та заходи боротьби при хворобах паразитарної етіології.			
13.	Мета освітнього компонента	<b>Метою</b> викладання навчальної дисципліни є навчити студентів досліджувати об'єкти довкілля, вивчати паразитологічну ситуацію та проводити біоекологічні методи профілактики паразитозів у господарствах різної форми власності.			
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	ОК важливий в підготовці фахівця ветеринарної медицини. Освітній компонент базується на основі вивчення ОК: екологія, фізіологія, зоологія та анатомія тварин, паразитологія та інвазійні хвороби, біоекологічна зоопаразитологія, паразитози тварин та ін.			
15.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи <a href="#">Plagiarism check algorithm</a> . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (			

		<a href="https://zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/">zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/</a> ). При виявленні порушення академічної доброчесності виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	<a href="https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1701">https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1701</a>

## 2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:  Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)									Як оцінюється ДРН
	ПРН 1. Здійснювати діагностику хвороб тварин.	ПРН 2. Здійснювати діагностику хвороб тварин.	ПРН 5. Здійснювати діагностику хвороб тварин.	ПРН 6. Здійснювати діагностику хвороб тварин.	ПРН 7. Здійснювати діагностику хвороб тварин.	ПРН 9. Здійснювати діагностику хвороб тварин.	ПРН 10. Застосувати інструментарій та технічні засоби.	ПРН 18. Аналізувати результати досліджень.	ПРН 19. Впроваджувати лікувальні заходи.	
ДРН 1. Виявляти хворих тварин, ставити діагноз, лікувати та розробляти комплекс профілактичних заходів за гельмінтозів тварин	+	+	+	+		+	+	+	+	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 2. Виявляти хворих тварин, ставити діагноз, лікувати та розробляти комплекс профілактичних заходів за ектопаразитозів тварин.		+	+	+	+			+	+	– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи
ДРН 3. Виявляти хворих тварин, ставити діагноз, лікувати та розробляти комплекс профілактичних заходів за протозоозів тварин.		+		+	+	+	+	+		– опитування теоретичних питань, – виконання завдань на практичних заняттях, – тестування, виконання завдань самостійної роботи

### 3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література зі списку в п.6
	Аудиторна робота			СРС	
	Лк	ПЗ	Лаб.		
<b>1 семестр</b>					
<b>Тема 1.</b> Трематодози тварин. Епізоотологічні дані. Цикли розвитку. Патогенез. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика та заходи боротьби.		8	Трематодози тварин. Характеристика збудників. Морфологічні особливості. Діагностика захворювань. Ветеринарні технології профілактики трематодозів тварин.	18	1,3,4,5,6,7,10,11,12,13
<b>Тема 2.</b> Цестодози тварин. Епізоотологічні дані. Цикли розвитку. Патогенез. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика та заходи боротьби.		8	Цестодози тварин. Характеристика збудників. Морфологічні особливості. Діагностика захворювань. Ветеринарні технології профілактики цестодозів тварин	18	1,2,3,4,5,6,7,8,10,11,
<b>Тема 3.</b> Нематодози тварин. Епізоотологічні дані. Цикли розвитку. Патогенез. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика та заходи боротьби.		8	Нематодози тварин. Характеристика збудників. Морфологічні особливості. Діагностика захворювань. Ветеринарні технології профілактики нематодозів тварин	18	1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13
<b>Тема 4.</b> Ентомози тварин. Епізоотологічні дані. Цикли розвитку. Патогенез. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика та заходи боротьби.		8	Ентомози тварин. Характеристика збудників. Морфологічні особливості. Діагностика захворювань. Ветеринарні технології профілактики ентомозів тварин.	18	,3,4,5,6,7,8,9,,12,13
<b>Тема 5.</b> Акарози тварин. Епізоотологічні дані. Цикли розвитку. Патогенез. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика та заходи боротьби.		8	Акарози тварин. Характеристика збудників. Морфологічні особливості. Діагностика захворювань. Ветеринарні технології профілактики акарозів тварин	18	1,2,3,4,5,6,11,12,13
<b>Тема 6.</b> Протозоози тварин. Епізоотологічні дані. Цикли розвитку. Патогенез. Клінічні ознаки. Лікування. Профілактика та заходи боротьби.		6	Протозоози тварин. Характеристика збудників. Морфологічні особливості. Протозоози тварин. Діагностика	14	1,2,3,4,5,6,7,10,11,

			захворювань. Ветеринарні технології профілактики протозоозів тварин		
<b>Всього</b>		46		104	

#### 4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u> )	Кількість годин
ДРН 1. Виявляти хворих тварин, ставити діагноз, лікувати та розробляти комплекс профілактичних заходів за гельмінтозів тварин .	<b>Методи викладання за джерелом знань:</b> <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. <b>Активні методи:</b> (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) <b>Інтерактивні методи викладання:</b> (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	24	<b>Методи навчання за джерелом знань:</b> <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. <b>Методи навчання за характером логіки пізнання</b> (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). <b>Активні методи</b> (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). <b>Інтерактивні технології навчання</b> (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	54
ДРН 2. Виявляти хворих тварин, ставити діагноз, лікувати та розробляти комплекс	<b>Методи викладання за джерелом знань:</b> <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження.	16	<b>Методи навчання за джерелом знань:</b> <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження.	36

профілактичних заходів за ектопаразитозів тварин.	<b>Активні методи:</b> (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) <b>Інтерактивні методи викладення:</b> (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).		<b>Методи навчання за характером логіки пізнання</b> (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). <b>Активні методи</b> (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). <b>Інтерактивні технології навчання</b> (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)).	
ДРН 3 Виявляти хворих тварин, ставити діагноз, лікувати та розробляти комплекс профілактичних заходів за протозоозів тварин.	<b>Методи викладення за джерелом знань:</b> <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. <b>Активні методи:</b> (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) <b>Інтерактивні методи викладення:</b> (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).	6	<b>Методи навчання за джерелом знань:</b> <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. <b>Методи навчання за характером логіки пізнання</b> (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традуктивний метод). <b>Активні методи</b> (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). <b>Інтерактивні технології навчання</b> (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)).	14

## 5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

### 5.1. Діагностичне оцінювання (вказується за потреби)

Комп'ютерне тестування на предмет володіння знаннями про збудників інвазійних хвороб, методи їх індикації, а також патогенезу, клінічних та патологоанатомічних ознак основних паразитарних хвороб та з інших питань, на яких базуються вивчення ОК. Оцінка не виставляється.

### 5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
5 семестр			
1.	Оцінка вміння підготуватися та провести відбір матеріалу для лабораторних досліджень, скласти супровідний документ	5/5%	До кінця 2 тижня



2.	Оцінка вміння підготувати та провести дегельмінтизацію тварин/птиці (на базі віварію) та скласти акт.	5/5%	До кінця 3 тижня
3.	Рішення задач з розрахунку потреб засобів для проведення дезінвазії та складання акту проведених робіт	5/5%	До кінця 6 тижня
4.	Рішення задач на вміння орієнтуватися в асортименті антигельмінтиків, інсектокартіцидів та дезінвазійних засобів. Дебати	10/10%	На 7-му занятті
5.	Симуляційна вправа «Ветеринарні технології профілактики гельмінтоозів тварин»	10/10%	До кінця 8-го тижня
6.	Симуляційна вправа «Ветеринарні технології профілактики арахнозів тварин»	10/10%	На 9-му занятті
7.	Симуляційна вправа «Ветеринарні технології профілактики ентомозів тварин»	10/10%	На 10-му занятті
8.	Симуляційна вправа «Ветеринарні технології профілактики протозоозів тварин»	10/10%	На 12-му занятті
9.	План протипаразитарних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)		До кінця 15 тижня
10	Тестування множинного вибору	35/35%	Згідно з розкладу
	Разом	100/100%	

### 5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оцінка вміння підготуватися та провести відбір матеріалу для лабораторних досліджень, скласти супровідний документ	0-2	3	4	5
	<i>В процедурі не орієнтується</i>	<i>Послідовність процедури дотримана не точно, документ складено з грубими помилками</i>	<i>Процедура правильно виконана на об'єкті, документ складений з неточностями</i>	<i>Процедура детально роз'яснена і правильно виконана на об'єкті, документи складені без помилок</i>
Оцінка вміння підготувати та провести дегельмінтизацію тварин/птиці (на базі віварію) та скласти акт.	0-2	3	4	5
	<i>В процедурі не орієнтується</i>	<i>Послідовність процедури дотримана з грубими помилками</i>	<i>Процедура правильно виконана на об'єкті</i>	<i>Процедура детально роз'яснена і правильно виконана на живому об'єкті</i>
Рішення задач з розрахунку потреб засобів для проведення дезінвазії та складання акту проведених робіт	0-2	3	4	5
	<i>Задача вирішена неправильно</i>	<i>Задача в цілому вирішена, але з грубими помилками</i>	<i>Розрахунок проведено правильно, акт складено</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Перевірка вміння орієнтуватися в асортименті антигельмінтиків, інсектокартіцидів та дезінвазійних засобів	0-2	3	4	5
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
	0-4	5-7	8-9	10

Симуляційна вправа за тематиками з розподілом балів на підставі взаємного оцінювання	<i>Роль не виконано</i>	<i>Роль в цілому виконано, з підказками та виправленнями</i>	<i>Роль виконано, продемонстровано знання інструкції по боротьбі з хворобою, продемонстровано невпевненість</i>	<i>Роль виконано з креативністю, продемонстровано знання інструкції по боротьбі з хворобою, вміння спілкуватися, аргументувати та проявляти рішучість у відстоюванні своєї позиції,</i>
План протипаразитарних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)	0-4	5-7	8-9	10
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>

### 5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Зворотній зв'язок, що спрямований на підтримку студента у розумінні правильності оформлення документації	Щоразу при перевірці заповнених актів та супровідних
2	Самоперевірка на знання послідовності дій при виконанні процедур (діагностичних, профілактичних, ветеринарно-санітарних) по результатам аналізу виконаних бліц-завдань	Бліц-контроль на початку занять
3	Оцінювання активності і ефективності участі здобувачів у проведенні фокус-груп та виконання ролей в симуляційних вправах. Коментарі та поради.	Щоразу на заняттях у формі фокус-груп чи симуляційних вправ
4	Зворотній зв'язок з коментарями та рекомендаціями по ходу розв'язання задач	13-й тиждень
5	Усне рецензування і корекція планів протипаразитарних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)	Згідно розкладу за темами

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

## **6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)**

### ***6.1. Основні джерела***

#### **Методичне забезпечення**

1. Касяненко О.І., Рисований В.І., Негреба Ю.В., Лазоренко Л.М., Навчальний посібник для виконання лабораторно - практичних занять та самостійної роботи студентів з паразитології та інвазійних хвороб тварин . Сумський НАУ. Суми, 2020. – 140 с.
2. Рисований В.І., Негреба Ю.В., Лазоренко Л.М., Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Робочий зошит для проведення лабораторно-практичних і самостійних занять Частина 1 Ветеринарна гельмінтологія. Для студентів зі спеціальностей 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» денної форми навчання .87 с.

#### **Рекомендована література**

##### **Базова**

3. Секретарюк К.В. Основи екологічної зоопаразитології. Львів, 2007. – 358 с.
4. Нев'ядомська К..Загальна паразитологія. К.: «Наукова думка». – Київ, 2006. – 483 с.
5. Галат В.Ф., Березовський А.В., Прус М.П., Сорока Н.М. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник; за ред.. В.Ф. Галата К.: Вищаосвіта, 2003.– 464 с.
6. Галат В.Ф., Березовський А.В., Прус М.П., Сорока Н.М. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: Навч. посібник. К.: Вищаосвіта, 2004. – 238 с.
7. Дахно І.С., Галат В.Ф., Березовський А.В., Прус М.П., Сорока Н.М. Атлас гельмінтів тварин. К.: Ветінформ, – 2001. – 118 с.
8. Дахно І.С., Дахно Ю.І. Екологічна гельмінтологія: Навч. посібник. Суми: Козацький вал, 2010. – 220 с.
9. Приходько Ю.О., Пономар С.Л., Мазанний О.В., Нікіфорова О.В., Антіпов А.А., Гончаренко В.П. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин Практикум (для самостійної роботи). Біла Церква.: ТОВ „Білоцерківдрук". 2011. 312с.

### ***6.2. Додаткові джерела***

10. Вербицький П.І., Достоевський. П.І. Довідник лікаря ветеринарної медицини. Київ.: Урожай, 2004. 1280 с.
11. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Прус М.П. Інвазійні хвороби свиней: Навчальний. Київ.: НАУ, 2006. 94 с.
12. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Прус М.П. Інвазійні хвороби коней: Навчальний посібник. Київ.: НАУ, 2008. 154 с.

13. Boch J., Supperer R. Veterinarmedizinische Parasitologie. Berlin und Hamburg.: Verlag Paul Parey, 2002. 906 p

### ***6.3. Програмне забезпечення***

- Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних робіт
- Microsoft Power Point – візуалізація даних Microsoft Power BI – аналітика та візуалізація даних
- Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран;
- Система дистанційного навчання і контролю Moodle